

MUNKÁS SZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 22 szám.
Salgótarján, 1946. évi június hó 1

Ara: 500 millió P

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca 15. szám

Junius 2. az ifjúság napja

A Magyar Ifjúság Országos Tanácsa a MADISz indítványára még a tavaszi hónapokban elfogadta június első vasárnapjának, mint a magyar ifjúság napjának megünneplését.

Elérkezett tehát a nap, amikor a magyar ifjúság szabadon, büszkén ünneplhet. Az ifjúság május elseje e nap, amikor az ünneplés mellett seregszemlét tartunk az elmúlt év munkája felett és az elkövetkező munka programját állítjuk fel.

Az idei június 2. olyan időben jött amikor a legtöbb szó, legtöbb vita esik az ifjúságról. — Június 2. akkor jött, amikor sorozatosan bukkannak ki fasiszta összeesküvések az ifjúság soraiból,

Ennek ellenére, ha a Madisz mérlegre teszi egy év alatt végzett munkáját, akkor megállapíthatjuk, hogy a feladatok közül, melyeket egy év előtt tűztünk ki, saját erőnk és szervezetünk anyagi helyzetéhez viszonyítva, elvégeztük. Ezt az eredményt bizonyítják a május 1-i felvonulás sikere és az alapszervezetek munkái. Ezekről nem jelentek meg újságcikkek, de saját magunk meggyőződhetünk az ifjúság által rendezett műsorokon és versenyeken. Elég ha hivatkozunk a „Munkás Szó” legutóbbi számára, amikor azt írja: „Dicséret a Madisz vezetőségének és lelkes tagjainak. Csak így tovább fiúk, a megkezdett uton.”

Igen, mi tovább megyünk a megkezdett uton és nagyobb léptekkel haladunk, mint eddig. De amikor a továbbhaladásról beszélünk, volna néhány szavunk amit hallatni akarunk a demokratikus közvélemény előtt. A magyar ifjúság, különösen pedig mi, munkásifjak, szervezetünkkel a Madisz-szal együtt tovább haladunk az átnevelésben, de úgy érezzük, hogy idáig mostohan kezelték, mintha mostoha gyermekei volnánk a magyar demokráciának. Igaz, minket méltelyezett meg legjobban a fa-

siszta szellem, de ezzel szemben nem az a teendő, hogy még jobban félretoljanak, hanem segítsenek, támogassanak minket, hogy mielőbb bizonyítsuk a demokráciához való hű ragaszkodásunkat. Mi ifjak, akik idáig önállóan végeztük a ifjúság átnevelését, azt követeljük az egész magyar ifjúság nevében, hogy létesítsenek az ifjúságnak otthonokat könyvtárakat, sportfelszereléseket, hogy ezáltal is könnyebb és gyorsabb legyen a munkánk.

Ne csak egy-két helyen érvényesüljön ez a támogatás, hanem fejlődjön országossá, hogy az ifjúság soraiból, úgy mint

1848-ban, a magyar nép legjobbjai kerüljenek ki. Karolják fel, támogassák az ifjúságot, úgy falun, mint a városokban, indítsanak részükre ipari, mezőgazdasági szaktanfolyamokat, hogy ezen a téren is jó utánpótlásul szolgáljanak a demokráciának.

Amikor ezeket elmondjuk az ifjúság napján, azzal a tudattal tesszük, hogy szervezetünk harcosan, áldozatkészen áll az új munkák elvégzésére, hogy egy év múlva nem ennyit, hanem jóval többet tudjunk felmutatni. Azt szeretnénk, ha egy év múlva az ifjúság több jogban, több ismerésben, más bánásmódban részesülne, hogy egy év múlva megteremtjük a munkás-parasztdiák egységet és azt végre szilárd alapokra helyezzük. J. S.

Ki a falura!

Erősítsük falusi pártszervezeteinket!

Május 12-én Budapesten „Szabad Nép nap”-ot tartott a Magyar Kommunista Párt, mely alkalommal 10.000 párttag 100.000 lakást látogatott meg, hogy a párt egyik fontos sajtószervét a nagy tömegekhez közelebb juttassa. Az így megindult akció most tovább kell folytatnunk és pedig az ország fővárosa után a vidéki városokban éppen úgy, mint a legkisebb faluban. Ezért a Nógrádmegyei járási pártszervezetek a pünkösdi ünnepek alatt, vagyis június 9. és 10-én minden faluban agitációs napot fognak rendezni, melynek célja a falusi pártszervezetek erősítése, a munkás-parasztszövetség elmélyítése.

A pünkösdi agitációs napok nagy fontosságára és jelentőségére nem kell külön felhívunk a figyelmet. Nem hivatalos kiküldött fog két napon szólni a néphez, hanem a nép fog találkozni a néppel, önmagával, hogy néhány óra alatt a népgondolat eggyé olvadjon a pártgondolattal és a nagy politikai elgondolások minden párttag, vagy más-pártú, pártonkívüli ember személyes kincsévé válják.

Sohasem felejtjük el, hogy a Kommunista Párt a nép pártja, a magyar nemzet pártja és semmi másért nem küzd, mint a magyar ember boldogulásáért.

Népgyűlés Kisterenyén

Oczel képviselő elvtárs nagy beszámolója

Május 26-án d. e. a Kommunista Párt Kisterenyén népgyűlést tartott. A népgyűlést Vukovári Gábor a salgótarjáni postahivatal vezetője nyitotta meg, aki a két munkáspárt szoros együttműködésére, a reakció elleni fokozottabb harcra hívta fel a hallgatóság figyelmét.

Utána a helybeli Szociáldemokrata Párt részéről Újvári elvtárs szólt fel. Felszólalásában azokhoz szólt, akik a két munkáspárt fuzióját követelik. Ennek ideje elérkezik addig is azonban az lesz a munkánk fokmérője, hogyan tud a két párt együttműködni. Majd

fokozottabb termelésre hívta fel a dolgozókat és arra, hogy a konkolybintókat a dolgozók tisztítsák ki soraikból.

Ezután Oczel János nemzetgyűlési képviselő emelkedett szólásra.

Örömmel állapítom meg, kezdte beszédét Oczel elvtárs, hogy a munkásegység Kisterenyén teljesen kielégítő. Ez biztosíték arra, hogy a két párt minden kívülről jövő támadást eredményesen tudjon visszaverni. Ha a két párt vezetői álltal kijelölt uton haladunk, az utunk a népi demokrácián keresztül a szocializmushoz vezet. A szociáldemokraták és a kommunisták

között a multban, egy bizonyos elvi ellentét volt. A Szociáldemokrata Párt azt vallotta, hogy szocializmus egyetlen ország területén nem valósítható meg, azonban a moszkvai ut alkalmazásával Szakasits elvtárs meggyőződhet arról, hogy a Szovjetunió ezt a kérdést sikeresen megoldotta és a munkás, paraszt, haladó értelmiség, politikai és munkajogát biztosította. Ez sehol a világon más államban nincs. A Szovjetunióban a munkadélküliség ismeretlen. A Szovjetunió politikája és gazdasági tervei biztosítják minden szovjet polgárnak a legteljesebb egyéni szabadságot és munkáján keresztül a legemlékezőbb életlehetőséget. Tehát a két párt között lévő elvi ellentét megoldott és a két párt együttműködésének hazánkban is a legteljesebbnek kell lenni.

A két párt együttműködését illetően mi még el vagyunk maradva. Nem a vezetők elvi ellentétei miatt. Ma már azon az uton haladunk, hogy a két párt együttműködése ellen vétőket — akik a reakciót szolgálják — mind a két párt ki fogja seperni.

Ami sikereket eddig elértünk, az a két munkáspárt és a Nemzeti Paraszt Párt szoros együttműködésének köszönhető. Azok a fasiszta megmozdulások, melyek a moszkvai ut előtt elért bizalmat, melyet a Szovjetunió velünk szemben nyilvánítottak — le akarják rontani, a magyar demokráciát a külföld előtt kompromitálni, a magyar dolgozók jogos felháborodását váltották ki. A Kisgazda Pártnak oda kell hatni, hogy a párt védőszárnyai alá húzódó fasiszta elemeket kitisztítsa soraiból. A március 9-i tömegtüntetés eredménye sajnos nem kielégítő, most amikor a békekötés előtt állunk, a fasiszta, reakciós megmozdulások esélyeinket csak rongálják, a magyar népet kompromitálják. Az orosz tiszték meggyilkolásával, a fegyveres összetűzésekkel azt akarják elérni, hogy a Szovjetunió bizalma velünk szemben megintogjon. Nem lehet a kormányzat kiméletes ezekkel az összeesküvőkkel szemben, mert a magyar nép békét akar, a magyar nép építeni akar és aki ebben gátolja, az a magyar nép ellen van. A Kiss Szalézok, akik a papi palástot használják fel aljas céljaik elérésére, nem maradhatnak megbüntetlenül. A kiskunhalasi eseményeket a legmesszebbmenően elítéljük, de a legerélyesebben visszatartjuk Drózi megnyilatkozását is, amelyben ezeket az eseményeket a tömegmegmozdulásokra vezette vissza. Ezek nem tömegmegmozdulások, hanem fasiszta megmozdulások voltak.

Az antiszemizmus egyszer már vérbe borította a világot, nem kérünk belőle és ellene a legerélyesebben kell harcolnunk.

Ezután az értékálló pénzről beszélt Oczel elvtárs, mely tervet a Kommunista Párt dolgozott ki és a Szociáldemokrata Párt tervével össze-

egyeztetve terjesztelt a kormány elé. A jó pénz megteremtéséhez először az előfeltételeket kellett megteremteni. Ebben a bányász önfeláldozó munkája volt a leghatásosabb tényező. Tegnap a nemzetgyűlés megszavazta pártunk által előterjesztelt, a bányák államosításáról szóló törvényt. A bányamunkásság tudja, hogy ez milyen hatalmas lépés a demorácia megerősítéséhez, napról-napra emeli a termelést, ma már ott tartunk, hogy szénhez jutva az ország ipara, az 1938-as állagnak már a 60-65 százalékát elérte. Már ez is biztosíték a jó pénz megteremtéséhez. A parasztság szintén megértette, hogy nemzeti összefogásra van szükség és a 38-as év 5 millió holdjával szemben, a hiányos felszerelés- és a megrikított állatállomány dacára is már négy és fél millió hold földet munkált meg. Ezek lesznek a jó pénz alapjai.

Csökkenünk kell azonban az állam kiadásait és emelni kell a bevételeket. A lista törvény módot ad a reakciós elemeknek a közigazgatásból való kitisztítására.

A lakbér és adózás terén progresszív rendszert kívánunk bevezetni. Ez a kormány programja, ezt a mezőgazdaságra is ki kell terjeszteni. Elvágunk rá készülve, hogy a reakciós elemek ellen harcolni kell, hogy ez a program valóra váljon. Nemcsak az Imrédiéket kell kipusztítani, hanem azokat is, akik ezek ellen dolgoznak. A dolgozók helyzetének javulását a jó pénz fogja biztosítani, a jegy- és pontrendszer bevezetése. Hogy ez a harc minél sikeresebb legyen, a két munkáspártnak és az egész nemzetnek minden erejét össze kell fogni és a jó pénzt a kitűzött időre megteremteni — fejezte be nagy tetszést arótt beszédét Oczel elvtárs.

A gyűlés résztvevőinek és Oczel elvtársnak, Polacsek Lajos a helybeli Kommunista Párt vezetője mondott keresetlen szavakkal köszönetet.

B.

Rendőrségi hírek

A politikai rendőrség dr. Vannay Béla volt balassagyarmati polgármestert háborús bűnösségért őrizetbe vette. — Nevezett a városi képviselőtestület közgyűlésein antidemokratikus, németbarát, háborúra uszító beszédeket mondott. Legkiemelkedőbb az 1942 évi október havában, a balassagyarmati 23/2 zlj. bucsuztatásának alkalmából több ezer ember előtt tartott szónoklata, melyben többek között Hitler germán fél istennek nevezte, a Vörös hadsereget vad bordának, továbbá felhívta a katonákat a hősiességre. Egész beszéde izott a háború folytatására való uszítástól. Vannay jelemlő a népgyógyászati előzetes letartóztatásban van.

Uj közigazgatási tanfolyam Balassagyarmaton

Május 16-iki kezdettel új közigazgatási tanfolyam nyílt meg Balassagyarmaton, mely hat hónapon át fog tartani. A tanfolyamra, mely hivatalosan a közigazgatási szervezet hézagait megfelelő személyekkel kitölteni, 56 hallgató iratkozott be. Az előadások vezetője Dacsa Vilmosné Salgótarjánban is felmerült az óhai, hasonló tanfolyam létesítésére. Felhívjuk tehát az érdeklődőket, hogy a tanfolyam megnyitása és megszervezése érdekében mielőbb jelentkezzenek a megyei párt-szervezet salgótarjáni székhelyében.

Igyekez az adóval!

A Szovjet-Unió békepolitikája és a nagy honvédő háború

Oczel János előadása a Politikai Akadémián

A Politikai Akadémia múlt szombati előadás közönségének nagy és tanulságos élményben volt része: a Szovjetunió békepolitikájáról és a nagy honvédő háborúról tartott részletekben is kimerítő előadást Oczel János, nemzetgyűlési képviselő.

A Szovjetunió megalakulása pillanatától kezdve annyi zivataros éven át máig egyetlen dolgot tartott szem előtt külpolitikájában kitartóan és következetesen: a békét, a világ békéjét — vezette be előadását Oczel János képviselő. De ez természetes és más kép nem is történhetett. A Szovjetunió mindenkor a népek szabadságáért küzdött, saját határain belül is a különböző népek szabadságának épségét és teljességét tartotta szem előtt, amint hogy a szocializmus gondolatvilágában más nem foglalhat helyet.

Már a breszt litovszki béke megkötésénél, 1917-ben ezt tartotta szem előtt és inkább megalázkodott a német haderő előtt, mintsem hogy az imperialista háborúszerkezetbe kötötte volna továbbra is magát, mint teite ezt az elődje, a cári hatalom.

Következő volt azután a finn függetlenség, a balti államok függetlensége elismerése és Beszarábia elvesztése során is. És amikor belső ellenfelei legyőzése, a belső konszolidáció helyreállítása után a huszas években mint erős, fiatal állam tűnt fel nagy ellenfelei között, akkor is következetes marsdét elveihez, a világ békéjének gondolatához. Politikai küzdelmeit nem népek ellen irányította, hanem a népek gyilkosa, a nemzetvesztő fasizmus ellen, de mindazok ellen is, akik a töke emberirtó hatalmával kezükben az emberiség romlására törekedtek.

Igy kell értelmezni nagy és döntő lépését, amikor a fasiszta Németországgal meg nem támadási szerződést kö-

lött épen az angol franciákkal való tárgyalással közepén, a második világháború küszöbén. A Szovjetunió tisztában volt azzal, hogy a német fegyver éle elsősorban ellene van irányítva, de azt is tudta, hogy a nyugati háború néhány éve időt enged neki a fegyverkezésre, hadi és külpolitikai tapasztalatok gyűjtésére és arra, hogy végre leszámoljon fasiszta fenyegetéssel. Ugyancsak ezzel a körülménnyel volt összefüggésben elhatározó lépése is, amikor a lengyel háborúban megszállotta Kelet-Lengyelországot, Beszarábiát, a balti államokat és végül háborúba keveredett Finnországgal. Azonkívül, hogy elrabolt országterületeit, jogos tulajdonát szerezte ekkor vissza, egyszersmind hadi arcvonalát is előretolni igyekezett hogy aztán a nagy támadás idején előnyösebb hadihelyzetben várja be erős ellenfelét. Az 1941-es év nagy megpróbáltatásokat hozott az orosz népre, de nem rendíthette meg. A végső győzelem biztos hitében védekezett Moszkva előtt is és aztán jött a nagy meglepetés 1942-től a háború befejezéséig először lassan, később, egyre gyorsuló iramban tört előre, szorította vissza ellenfelét, a német haderőt egészen Berlinig, hogy saját barlangjában tegye ártalmatlanná a dühöngő fenevadat.

De ha győzött a Szovjetunió és győzött a halhatatlan vörös hadsereg győzött a békepolitika is, mely a Szovjetunió vörös zászlajának legszebb dísz volt és maradt. — Fejezte be mindvégig érdekes és meggyőző előadását Oczel képviselő. Ma a békepolitika követése világkövetelmény, de minden hatalom közül a Szovjetunió az egyetlen, mely teljes következetességgel, elkötelező módon halad ezen az uton mint a világszabadság, a kisnemzetek és minden ember szabadságának elhivatott őre.

Erdemes volna már egy komolyabb prózai darabban is foglalkozniuk, mert a munkásszínjátékos kulturfőrekvését ez jellemzi inkább, nem a könnyebb fajsúlyú darabok. A közönséget nemcsak mulattatni, de nevelni is kell!

V.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Miskolcon

Még a folyó évi cséplési idény előtt, a Tiszajobbpárti Mezőgazdasági Kamara, a Magyar Állami Gépipari Középfiskolával karöltve, f. évi június hó 3-iki kezdettel, Miskolcon mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot tart, amennyiben a tanfolyamra legalább 35 hallgató jelentkezik. A traktor tanfolyam három hélig tart, amelyen ismeretve lesznek a különböző traktorok, a cséplőgépszekrény és magasztatógépek szerkezetei. A tanfolyam sikeres elvégzése után nyert bizonyítvány bér-csépő iparengedély megszerzésére jogosít. A tanfolyam egyetlen kötetű kiadvással jár, a tanfolyam tan- és vizsgadíjának, három és fél liter egészséges étolajnak, vagy ezzel azonos értékű más élelmiszerek beadásával. A tanfolyamra jelentkezéseket, a Kamara Igazgatósága elfogad, Miskolc, Szerecs u/c. 20.

Bozóki György nyilas korcsmáros italmérési engedélyt kapott

Bozóki György a múltban nyilas korszakban párttag volt, korszakban járt 1944-ben, ezért internálva volt 1945-ben és azóta állami rendőri felügyelet alatt.

Bozóki Györgyöt az új demokrácia még meg is jutalmazta, mert — nem tudjuk meg pontosan megalkotni kinek a kérésére, — italmérési engedélyt kapott, a pénzügyminisztériumi határozat alapján. Az engedély Kovács miniszteri tanácsos aláírásával, 91697—1946 szám alatt (Hiv. szám 1834—1945. sz.) 1946. március hó 2-án kelt.

Olvastam a véghatározatot, felelő adatokért felelősséget vállalok. A pénzügyminisztériumhoz intézett feliratunkban 1946. április 26-án kelt feliratunkban a többi pártokkal együtt tiltakoztunk ellene.

Tudomásunk szerint Patrik János kisgazdaképviselő járta ki a fenti ügyet. K. J.

A feudális és a mostani földreform alapvető különbségei

Az 1945 évi földreform sokkal szélesebb területre terjed ki, mint az első világháború utáni földreform. Már az első világháború utáni földreform során egy-egy személy átlagosan mindössze 2, 4, kat holdat kapott, addig a jelenlegi földreform során az egy-egy személy részére jutított terület átlagos nagysága 5 kat. hold körüli. További eredmény, hogy az új földreform következtében a mezőgazdasági népesség struktúrája előzőleg megváltozott. Így a gazdasági csereelőke száma csaknem 100000-rei, a mezőgazdasági munkások száma pedig 224000-csökkent. A földreform egyik legfontosabb rendelkezése a gazdasági munkaközvetítés szabályozása volt. Az elmúlt évtizedek munkaközvetítési rendelkezéseivel szemben amikor a munkavállalók szervezeteikben következtek ki voltak szolgáltatva a nagybirtokos munkáltatóknak, a jelenlegi rendelkezés a munkaközvetítés átlagos megszervezésével

Igazoló bizottsági és népbirósági határozatok

A 14. kieg. katonai igazolóbizottsága az utóbbi héten az alábbi határozatot hozta: Mocsári János abgy, Losonci Ferenc őrmester, mert családjukkal együtt önként elhagyták az országot, nyugatra távoztak, állásvesztésre lettek ítélve. Kövesi János t. szkv., Erdős József őrmester, Káplár József őrmester, mert minden kényszerítő ok nélkül Nyugatra távoztak, állásvesztésre lettek ítélve.

A Nyugatról visszatértek igazoló különleges igazolóbizottság az alábbi határozatokat hozta ápr. 5-től május 8-ig: dr. Jakó Kálmán törv. elnök állásvesztés, dr. Vanik Vince kórh. főorvos állásvesztés, Zsazsa István kereskedő 6 hó eltiltása iparától, Jex Viktor vezető állásra alkalmatlannak nyilvánítása.

A balassagyarmati Népbiróság hozta az alábbi határozatokat: Bach Józsefné, Virsinger Józsefné, Virsinger Jánosné, Rottenbacher Mártonné, Stolzenberg Józsefné, Segner János, ifj. Segner János, Stenk Jakab, Aizsak Andrásné, Schmidt János, Virsinger János, Frill Márton, Rottenbacher Mihály, ifj. Segner Józsefné, mert vezettek a Volksbund tagjai voltak 6-6 hónap. Gáspár József nyilas párttag volt 14 havi börtön, dr. Bartóka János orvos, volt MÉP elnök 6 hónap, Draskóczy Gyula feljelentette ismerősét angol rádió hallgatása miatt 8 hónapi börtön, Doricsin István önként beállt az SS-be 1 évi börtön, Ágoston Endre

önként jelentkezett SS-be 1 évi börtön, Haffner István Volksbund vezető tag 14 hónapi börtön, Jubicki Elemér népellenes és háborús bűnnel, rablásval vádolva 2 évi börtön.

„A nóta vége“

Keltemes, meleg, ... akáca virágtól illatos tavaszi estben úton vagyok az Úlvegyári Kulturotthon felé, hogy megnézzem az ottani színjátékos gárda operettelőadását.

Jóleső érzéssel lépek be a csinos kis terembe.

„A Nóta vége“ c. operettet játszik. Régi kedves melódiák, diákkoromra emlékeztetők. Ma is jól esik hallani.

A közönség jóízűen mulat, és sokat tapsol kedvenceinek.

Varieté szám is szerepel a második felvonásban. Ez az előadás csúcspontja. Fővárosi nivóju együttes a 3 ARIZONA.

A zenekar Harmath Árpád vezetésével remekel.

A számtalan fő és mellékszereplő mind lelkes munkát végzett és derekasan megálta a helyét. Fiatalos úde báj és kellemes köztvetjen meleg hangulat áradt játékokkal a nézőtér felé.

A rendező minden dicséretet megérdemel ambiciózus, lelkes munkájáért.

Egy szakszervezeti választás és Solon törvénye

Az egyik szakszervezet tisztújító közgyűlést tartott. Nem nevezem meg az illető szakszervezetet, csak annyit mondok róla, hogy azok közé tartozik, ahol a tagok nagyobbik fele még egyik munkáspártnak sem tagja. A gyűlés ehhez képest nem volt épen „szivderítő”. A hivatalos listának, melyet a két párt üzemi pártsszervezete közös megegyezéssel állított össze, nagy volt az ellenzéke és igen nagy volt a felháborodás, amikor a központból kiküldött választásvezető kijelentette: már pedig a jelöltek helyett csak a pártja jelölhet másikat és semmiesetre sem a párton kívüli „tömeg”. Azonnal felhangzott a jólismert kifogás: ez hát a demokrácia? Még annyi szabadságunk sincs, hogy azt válasszuk meg, akit mi akarunk?

Ez a nóta a demokráciáról és a szabadságról kezd unalmassá válni és akik futják, felettebb gyanusak. A munkáspártok életre hívták a szakszervezeteket és akik futják, felettebb gyanusak. A munkáspártok életre hívták a szakszervezeteket és a demokrácia egy-egy vívmányait, megteremtették a munkásság, a parasztság és a haladó értelmiség szabadságának és jobb jövőjének alapjait. Azok a férfiak, akik ebben résztvettek, többnyire már évekkérelt szinten vallottak, amikor még életveszéllyel járt munkáspártinak lenni. A mai napig pedig minden öntudatos dolgozó (kevés kivétellel) odaállt valamelyik demokratikus párt zászlaja alá. Nem csoda hát, ha gyanakodva nézünk azokra, akik mindmáig nem tudták eldönteni azt, hogy hova tartoznak, mert valahová mindenkinek tartoznia kell, ez tény. Sokan vannak olyanok, akik keményen a mellükre ütnék és büszkén azt mondják: nem voltam politikai pártnak a tagja és nem is leszek. Ezek azt tartják talán, hogy a mai politikai pártok azonosak a régiekkel? A munkástömegek érdekében harcolni ugyanannyi, mint harcolni az elmúlt kor kizsákmányoló rendszeréért? Vannak, akik azt mondják:

nem foglalkozom politikával, nem érdekel a politika. De ugyanakkor panaszkodnak a drágaságra, szidják az inflációt és követelik a jó pénzt, a nagyobb fizetést. Ez pedig mind politika, beletartozik a munkáspártok megoldandó problémái közé, röviden; ma az élet nem képzelhető el politika nélkül.

Vannak ovatos emberek is, akik még ma is azt vallják: még várok, mert változhatnak a viszonyok. Majd, ha már nem kell félnem semmitől, akkor majd én is előlépek tővélyemről. Nem akarok semmit sem kockáztatni. — Ezekre kár sok szót vesztegetni. Gyáva, gerinctelen emberek ezek. Vajjon józan ésszel feltételezhető e, hogy a munkáspártok belegyezzenek abba, hogy annak a szakszervezetnek a vezetése, amelyet ők alkotnak, ilyen bizonytalan állásfoglalású emberek kezébe menjen át? akik még ma sem tisztázták politikai állásfoglalásukat?

A mi demokráciánk nagyon finoman bönik ellenségeivel és a nemkülönbön veszedelmek „remegéseivel”. Mindössze annyit nem enged meg nekik, hogy átvegyék a vezető szerepet, nehogy a szakadék szélére vezessék a fiatal magyar demokráciát. Minden más meg van engedve, lehet jogos kritikát gyakorolni, gyűlésekre járni, felszólalni, szavazni. Mennyire szigorú volt az előző demokrácia, ahol Solon törvénye becsületlenek bütyögezte mindazokat, akik batorló helyzetben egyik párt oldalára sem álltak. Nem volt szabad pereskedniük, elvesztették polgári jogukat.

Ezért annak a bizonyos szakszervezeti gyűlésnek a párton kívüli résztvevői meggyűdödhettek nem érte őket sérelem. Ezelőtt körülbelül 2500 évvel, Athénban, szigorúban bántak volna velük. Pedig ott volt először demokrácia, szabadság és kultúra.

Tamás P

Az értékálló pénz

Augusztus 1-re itt a forint. Különösen a dolgozók azon tömege várja már türelmetlenül és nagy bizakodással, akik eddig munkájuk után alig kapták meg 1938-as fizetésük, vagy bérük 2 százalékát. Ők azok, akik a legnagyobb áldozatot hozták és hozták az ország újjáépítésére, mert a meg nem kapott 98 százalékot keresetükből fizették újjáépítési adózásként tekintik, megértéssel türellemmel viselve a szokatlan terhet.

Nem lehet azonban az, hogy a végtelenig csak a dolgozók viseljék a terhet, míg mások gondtalanul élnek. Egy hatodik fizetési osztálybeli közalkalmazott ez évben május végéig összesen 5 milliárd, 207 millió P-t kapott kéréshez összereszt címen. Ma ez 2 liter tej ár.

Ez a társadalmi osztály mélyebbre már nem süllyedhet, csak emelkedhet. Jogosan reméli ezt a sorsot valamennyi dolgozó.

Az értékálló pénznek léte alapja a munka, a bizalom, a rend és fegyelem a közéleti igazságtétel és igazságos elosztás a javaknak.

A munkásság a mezőgazdaságban, az iparban megmutatta teljesítő akaratát. A bizalom is megvan, mert minden dolgozó alig várja már, legfeljebb a rendelkezéseket eddig is kijátszó láncolatok hada igyekszik az értékállóságot

megkontrázni. Itt kell közbelépnie minden komoly tényezőnek a haladás és a dolgozók közül. Fegyelemmel és örökös szemmel kell megvédenünk a nehezen kivívott forint pozícióját minden alattomos támadás ellen. Kérlelhetetlenül és kiméretlenül rendőrkézzre kell juttatni mindenkit, aki a köztér árákat kijátszani, a jegyre szóló porción felüli áruhalmozással másokat meg rövidíteni igyekszik, aki megállapított áránál többet kérni, vagy fizetni mer 1944-es árak csak oly országban vannak, ahol a nép öntudatos fegyelmet mutat és belátja azt, hogy senkinek sincs joga többre, mint amennyi egy-egy személyre az ország termeléséből és készletéből jut.

Ha hiszünk is az igazságos elosztásban és bizalommal várjuk oly pénznek eljövését, amelyért holnap is annyit kapok, mint ma és tegnap, nem hiszünk, hogy népünk egyszerre ennyire fegyelmzett legyen, hogy önzését levette, mindenki megelégedjék azzal, ami neki hivatalosan jár.

Reméljük azonban, hogy rendőrségünk erélye és a józan munkásság segítségével a jelentkező nehézségeket is hamar legyőzi életszínvonalunk aug. 1-től egyenletesen emelkedő lesz és bebizonyíthatjuk a közgazdászoknak azt is, hogy külső segítség és tanács nélkül is demokráciánk a rugorosság felé halad.

Pénzünk értékállóságáért és demokráciánk életéért egy eberként kell sikra szállania minden dolgozó magyarnak, ha nem akar megsemmisülni egy újabb infláció örvényében. Tehát dolgozz, higgy, fegyelmzd magad és másokkal!

Makkay György

1865. II. 8.—1946. V. 24.

Makkay György nevét ismerte az egész szénmedence. Munkás, tisztviselő, öreg és fiatal egyaránt tisztelte, szerette. Tanító és népzéner volt. Nélküle nem volt esemény, vele lenni élvezet. 1888—1920-ig működött mint tanító Bacsárlapujtón. Eleinte a r. k. iskola kántortanítója, majd az iskolák államostársa után ugyanott mint áll. igazgató tanító működött örökös munkával, termékenyítő hatással szűkebb és távolabbi környezetében. Kiváló szakember, aki állandóan szerepel a körügyűléseken, akinek felszólalásait mindenkor várták és akiket dolgozó a korabeli szaklapokba. Résztvevő országos pályázatokon.

Iskolai ügyeken kívül főleg a munkásság sorsa érdekelte és igyekezett azon javítani. Oktatta, vezette őket, kiállt értük és velük a tanácskörtársaság idején is. Baloldali kiállása miatt több mint két évet töltött főtörtökben, és börtönben. A reakció győzelme után megsejstották állásától és minden nyugdíjigény nélkül menesztették. Egyik kormány sem könyörült meg rajta, így őt csendes visszavonultságban, sok nélkülözés között, de hű munkásoktól sohasem elfeledve, Bacsárlapujtón több mint 34 évi aktív működéssel a hivatalos tényezőktől belroklusként lenézve, 1945-ig, amikor is az új demokratikus kormány teljesen rehabilitálta, kinevezte a VII. fizetési osztályba és szolgálatát kitöltőnek tekintve nyugdíjazta.

Az ország felszabadulása volt egyedüli öröme. A nyugdíjnak már nem is tudott örülni, azt atig néhány hónapig élvezte. Keserű maradt minden falat kenyér a szájában akkor is, amikor már bebizonyosodott életének és tetteinek igazi volta. Tulcska keserítette meg éveit a reakció.

Május 26-án, a múlt vasárnap temették el osztatlan részvétellel Lapujtón. Temetésén ott láttuk az egész községet. Résztvevő az iskola ifjusága, volt tanítványainak nagy tömege, a munkásság és a MKP. Utóbbi nevében Sikna István párttitkár bucsúztatta a sírnál. Élete, gerinces munkája, magatartása soká példaként fog élni közöttünk.

Olvasd a SZABAD NÉP-et!
Ez a magyar dolgozók lapja!

Jelentkezett

dr. Györkényi, a starjáni rendőrség egykori vezetője — a butoraiért. —

A véletlen érdekes ügyet paltantott ki nemrég. A helyszíni igazgatási ügyészség, ugyanis átiratot intézett a salgótarjáni Elhagyott Javak Kormánybiztosához, hogy a rendőrség épületében levő és dr. Györkényi, egykori rendőrfőnök tulajdonát képező butorokat és használati tárgyakat gyűjtse össze és helyezze el a megfelelő helyen.

Az ügyvel kapcsolatban csak három kérdésünk van. 1. Ha mindent el akar szállítani dr. Györkényi, vajjon

a falbaépített villanyvezetékét is igényli e? 2. Ha annyira fontosnak tartja dr. Györkényi a butorok elszállítását, miért nem jön el érte magánmagá? 3. Mióta tartozik az ügyészség hivatalos gondjai közé egyes idejekorán eltávozott urak vagyontárgyai felől való gondoskodás?

Ripórter.

Beiratkozások a dolgozók kereskedelmi iskolájába

A salgótarjáni kereskedelmi középiskolával kapcsolatban 1946 szeptember 1-én megnyílik a dolgozók kereskedelmi középiskolájának első osztálya. Felvehetőek az iskola első osztályába:

1. aki 20 életévét a beiratkozás időpontjáig betölti, vagy már betöltötte, de 45 életévét nem haladta meg (Ennek igazolására születési anyakönyvi kivonatot kell bemutatni.)

2. aki valamely hazai közép-fokú iskola negyedik osztályát, vagy a népiskola nyolcadik osztályát sikeresen elvégezte. (Ezt az előző tanulmányok elvégzéséről szóló bizonyítvánnyal, illetőleg tanulmányi értesítővel kell igazolni.)

3. aki erkölcsi szempontból megbízható. (Ennek igazolásához erkölcsi bizonyítvány szükséges.)

4. aki politikai szempontból megbízható. (Ezt a tényt igazoló határozattal, vagy rendelkezési bizonyítvánnyal, vagy szakszervezeti igazolással kell bizonyítani.)

Az iskola első osztályába felvehető az is, aki az elemi iskola négy osztályán kívül más iskolai előképzettséggel nem rendelkezik, ha a fentebbi 1., 3., 4. pontokban felsorolt feltételek igazolásán kívül a közép vagy közép-fokú iskola I—IV. osztályainak összes tantárgyaiból sikeres felvételi vizsgálatot tesz.

A felvételre való jelentkezés az iskola igazgatóságánál 1946 június 15-ig történik a szükséges okmányok beadásával.

ELJEGYZÉS Ríbor Mrgdelma tálntető és Szekeres Halmán NBP pártiskolai előadó jegyzetek.

Zagyvai MaDISz-majális

A zagyvai Madisz ifjuság vasárnap 26-án délután igen jól sikerült majális rendezett.

Az általuk ötletesen és szépen megoldott erdei tánchelyen hatalmas friss zöld gallyakkal elkészített diadalkapu várt, melyen ott díszített a színes Madisz jelvény. Külön lépcsőzetes földemelőnyit szerkesztettek a zenekar részére. Már a kora délutáni órákban számos érdeklődő jelent meg a helyszínen.

A zenekar külön dicséretet érdemel, mely önzetlenül és igen lelkesen és jól végezte feladatát.

A rendezőség mindent elkövetett a siker érdekében. Ők is jó munkát végeztek. A szépen induló táncdélutánt egy kis zápor zavarta meg, s így a további mulatság a Hangya dísztermében folytatódott a késő esti órákig.

A zagyvai Madisz mindenkör derekas és egész munkát végez!

[IV]

földmunkások érdekeit feltétlenül biztosítja. Az új rendszer hármasszisztémája, hogy a munközvetítés, kizárólagos, kötelező és pártatlan.

Párthírek

Pártnapi előadók névsora

1946. június 4-én 6 órákor:

Acélgyár: Bognár József.
Salgótarjáni: Megyeházi Lajos.
Üveggyár: Boros Antal
Rendőrség: Bános Sándor.
Vasut: Kiss Lajos.

1946. június 4-én 7 órákor:

Bánya: Vukovári Gábor.
Forgács telep: Hovanez Béla.
Somlyó: Sándor János.
Városi körzet: Tátrai Pál.

1946. június 4-én d. u. 2 órákor:

Gépgyár: Szilágyi Antal.

1946. június 5-én 6 órákor:

Postahív: Jakab István.

Újra látható lesz a „Szépség ünnepe” a moziban

Az elmúlt hetek legnagyobb filmszenzációja tagadhatatlanul a „Szépség ünnepe” volt. A grandiózus szovjetfilm, mely a múlt évi moszkvai sportünnepélyt mutatta be, egyike volt a legnagyobb élményeknek, melyet a filmvásznra szerezhetett nekünk. Nyugati rendezés, keleti színpompa és gyönyörűen, arányosan kifejlesztett emberi testek gyönyörködtettek bennünket két órán át. És a csodálatos keret: a hatalmas Vörös-tér, a Lenin mauzóleum nemesen egyszerű vonalai és a háttérben a szent Vaszilij templom komor barna árnya, mely örökös látszott a nemes tornában küzdő fiatal testek és lelkék fölött. Mindez nagy élmény volt. De nem kisebb élmény volt látni azt a hatalmas életkedvet, a nagy tettekben meggyilvánuló gőniuszt, mely annyi ellenségeskedés, rágalom, támadás után frissebben tört fel, mint valaha és megbizonyította mindenkinek előtt ifjúságát, életrevalóságát és elpusztíthatatlanságát.

Ugy halljuk, hogy közkívánságra a közeljövőben ismét műsorra kerül a film. Őszinte örömmel üdvözljük a nevezetes művészi eseményt.

Politikai Akadémia

A Duna-menti népek együttműködésének fontossága.

Június 1-én tartja szokásos estjét a bányakaszinó helyiségében.

Tárgy: A dunamenti népek együttműködésének fontossága. Előadó: Szekeres Kálmán pártfiskolai előadó elvtársunk.

Minden demokratikusan gondolkozó becsületesen dolgozó demokrácia útján haladó munkást szeretettel hívja meg a **VEZETŐSÉG.**

A terménykereset szabadforgalmának megállapítása

A mezőgazdasági munkások, cselédek és szomszások természetbeni keresményének szabadforgalma engedélyezése ügyében a miskolci Gazdakamara felterjesztésben fordult a közellátásügyi kormányzathoz. A Gazdakamara most érkezett válasza szerint a mezőgazdasági munkások terménykeresetének forgalmát a 10400—1946 KM sz. rendelet végrehajtása során kiadandó áruforgalmi rendelet fogja szabályozni, miután a kérdésben való állásfoglalás a termés mennyiségének ismerete nélkül ezidőszertig még korai.

Bocsárlapujtó fáihoz

Mennyi menyasszony! A legfénylőbb földi fehérnek
Mennyel mosolya menyasszonyi nászruhátok.
Virággá gyúlt fák! S a Napból fény s áldás hull rátok
S a boldog órákon a virágok el se férnek.

Micsoda ezerégyj! meséből nőtt fehérség!
Fehér a falu, a szó, az eb fehérén csaholt
Egész nap és éjszaka fehérén sütött a hold.
Fehérlik az öröm, hogy az enberek megértsek.

Micsoda nyelv! Micsoda pompa! S nekem Tóletek,
Fénylő fák bucsuznom keil most, mert más tájra megyek
S csak álomban élnék majd a mátrafüji hegyek.

Saját vackom lesz végre tán! Oh fák, üzenjétek
A fáknek új tájakra, mit új barátjuk áhit:
Sose kelljen elhagynia új táját s új fáit!

[Bocsárlapujtón, 1946. április végén]

Gömöri Jenő Tamás

Gömöri Jenő Tamás, a sokat szenvedett mély burokat pendirő kitűnő költő egy esztendő nyomorgás után távozik körünkből. Egyik szép bucsúversét közöljük itt és egyszermind gazdagabb, békésebb idővendőt kívánunk neki.

MNDSz közlemények

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége azoknak a magyar asszonyoknak és leányoknak nagy tábora, akik falvakban és városokban, munkahelyeken és otthonokban építik a háború által rombadöntött hazánkat. — Harcolnak a nélkülözések, szenvedések okozójának és a reakciónak végleges megsemmisítéséért, a tartós béke megteremtéséért, a szabad, demokratikus népi Magyarország felépítéséért. Ennek a szövetségnek szükségességét felismerték a magyar nők és egymásután, rohamosan épülnek fel a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének szervezetel. Az utóbbi hetekben Karancsberény, Somoskőújfalu, Somlyó, Károlyi-telep, Réu akna, Baglyasalja, a Rétsági járásban, Diósjenő, Rétság, Nagyoroszi és Pernyebányatelepen jött létre a nemes szövetség. Fel a további küzdelemre szeretettel, egyteléssel a gyermekeink szebb és boldogabb jövőjéért.

A Nemzeti Segély támogatásával a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége sorozatosan szervezi meg a gyermeknapot. Fáradszóró munkájuk bizonyítja az élniakarást és a gyermekek iránti szeretetet. A tanítók, tanítónők is kivesszik a részüket a munkából. Baglyasalján is május 26-án szép külsőségek mellett tele örömmel zajlott le a gyermeknap, amely már reggel 9 órákor megkezdődött. Ebédre gulyással, uzsonnára pedig kávéval és kiflivel kedveskedtek a gyermekeknek. A gyermeknapon mintegy 300-350 gyermek vett részt. Műsoros délután sem maradt el, színdarabokkal, táncszámokkal énekekkel, szavalatokkal szórakoztatták a gyermekereget. A Bányai zenekar szebbnél szebb gyermek dalokat játszott s amikor pihentek vidám gyermek kacagás váltotta fel a dalokat. A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége dolgozik és küzd éjjel nappal téve a gyermekek parányi örömeiért is, megvagyunk győződve, hogy felejthetetlen emlék lesz a gyermekek lelkébe.

S. F.

Beszélgetés a gyermeknapon. — Mosolyog a három szőkehajú kislány, örünek, a gyermeknapnak vége sose volna! — így mondja a kis Rátkai Marika, Honli Mariska, Kupcsulik Juliska és egy kis fiú, Márton Palika. Mondják a kis lányok: „Így még nem örültünk és ennyit nem játszottunk, de

szertelnék, ha minden vasárnap így volna.” Legvetek nyugodtak kedves gyermekek, a MNDSz gondoskodik róla, hogy a jövőben minden napotok öröm legyen.

Mi se maradjunk el Bpest mögött Kí a falura június 9—10-én

Pünkösdvasárnapra s hétfőre minden salgótarjáni aktív párttagot mozgósítani fogjuk, hogy a falusi elvtársainkkal együtt házigyűlést végezzünk, hogy ezáltal is ismertessük a falu összes lakóival az MKP politikáját a jó pénzről, a jó békéről és a rendről.

Felkérjük Nógrádmegye községeinek lakóit, hogy fogadják elvtársainkat bizalommal és szeretettel és hallgassák meg őket. Ezáltal is erősíteni akarjuk a magyar demokráciát, a munkás- és parasztszövetség kimélyítését.

Munkás és paraszt falpra
Jó pénzért föl a harcra.

MKP nógrádm. i prop. oszt.

A katonai behívások ügyében új rendelet jelenik meg

A katonai behívások megfelelő és a mezőgazdasági munka folytonosságát biztosító rendezése ügyében a miskolci Gazdakamara felterjesztést intézett és kérte, hogy a katonai behívások ügyét emeljék ki a községi előjáróságok feladatköréből, melyre most érkezett meg a földmiveltésügyi miniszter válasza. Ezek szerint a honvédelmi kormányzat ígérte, hogy a katonai behívások kérdését a legrövidebb idő alatt rendezik és a vonatkozó rendelet kiadása rövidesen megtörténik.

Náday Pál színművész városunk lakója lesz

A legnagyobb örömmel értesítjük Salgótarjáni város közönségét, hogy Náday Pál a városunkban közszeretettel örvendő színművész június 1-től városunk lakosa lesz.

Felkérjük mindazokat, akik a műkedvelő színijátás terén működni akarnak június 3-án d. u. 5 órákor a bányai MaDISz helyiségében Náday Pál színművésznél jelentkezzenek.

Hisszük, hogy Náday Pál a salgótarjáni műkedvelő színijátást a legmagasabbra fogja emelni.

Malacok takarmánya

A szopósmalacok főtakarmánya az árpa. A szopósmalac az anyatejtel elég sok fehérjékhez jut, de azért ezt a jó fejlődés érdekében pótolniuk kell. Ha a gabonadara-keverék 20 százalék fehérletakarmányt (olajpogácsadarát, húslisztet stb.) is tartalmaz, feltéve, hogy abból jóllakásig ehetik a malac, fedezi a takarmány szükségletet. 7—10 hetes korban a malacokkal kisebb mértékben már zöld takarmányt is etethetünk. Ez azonban nem lehet a malacoknak a főtakarmánya.

A szoptatás alatt a kocát, úgy tartsuk, hogy 10 hétnél előbb ne keletjen a malacokat elválasztani. A szopósmalacok minél többet legyenek a friss levegőn, lehetőleg gyepes helyen, ahol legelhetnek is, de az erős napsütéstől, esőtől, hidegtől, szélétől óvjuk őket.

Vetésjelentés

A világ különböző téjairól.

Kanadából, Argentínából, Ausztráliából, Franciaországból, Észak-Afrikából, Spanyolországból beérkezett vetésjelentések kedvezőek.

Törökország, Románia, Ausztria, és Bulgária azonban csaknem katasztrofális csapadékhányról ad jelentést.

Az Egyesült Államokban a nagyfokú szárazság következtében a vetések helyzete rosszabbodott.

Országos Leánykongresszus

Május 31-én és június 1-én lesz alkalmuk először a magyar lányoknak hogy kiálljanak követeléseikkel és biztosítsák jogaikat. A demokrácia ugyan megadott minden lehetőséget a nőknek a beléjük idegződött hosszú elnyomás után azonban nehezen találták meg hangjukat.

A Madisz már hosszabb ideje foglalkozik a fiatal lányok kérdésével. Most országos leánykongresszust hívott össze, május 31-re és június 1-re. Az ország minden részében megszervezett leánycsoportok most központi irányítás alá kerülnek. Ezen a kongresszuson a fiatal lányok előadhatják panaszait, sérelmeiket.

Az országos leánykongresszusnak az a célja, hogy a magyar lányok váltva küzdjenek az ifjakkal a demokráciáért.

Miért részesítik előnyben a szarvatiat, fehérszínű és rövidszőrű kecskét? Talán az egész világon ma a svajci típusú kecske áll első helyen, mert nagy a tejbősége és a teje mellesleg és szag nélkül való. Az örökléstan azt tanítja, hogy bizonyos külső, öröklődő tulajdonságok szoros kapcsolatban állanak egyes belső, szinten öröklődő tulajdonságokkal, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy a nem látható, belső tulajdonságokat elárulják a látható külső jellegzetes tulajdonságok. A svajci kecske suta, vagyis szarvatiat és rövidszőrű, fehérszínű. Ha tehát ilyen kecskével találkozunk, joggal teletelhetjük fel, hogy ősei között svajci típusú állatok szerepelnek, amelyeknek erős átütő ereje az utódokban is érvényesült.

„MUNKÁS SZÓ”

demokratikus hetilap.

Felelős szerkesztő: dr. VASS GYULA.

Felelős kiadó: MEGYEHÁZY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-u. 45.
Kéziratok erre a címre küldendők.

Nyomatott Végb Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66.